

VOORWOORD BIJ EERDERE DRUKKEN

Bij de eerste druk

De overeenkomst van opdracht of dienstverlening is in de hedendaagse samenleving uitgegroeid van een relatief onuitgewerkt leerstuk tot een afzonderlijk gebied van studie en rechtspraak. Mede om die reden is de suggestie van Bloembergen (WPNR 1995, p. 877) in zijn recensie van Asser/Kortmann, De Leede & Thunnissen 5-III 1995 gevolgd: de opdracht is thans behandeld in een afzonderlijk deel in de Asser-serie.

De tekst is ten dele gebaseerd op de tekst van prof. mr. S.C.J.J. Kortmann uit Asser/Kortmann, De Leede & Thunnissen 5-III 1995, die weer deels terugging op het werk van mr. P.J.M.G. Coehorst in de daaraan voorafgaande drukken. Zij is echter substantieel bewerkt, aangevuld en herordend. Er is ruimschoots aandacht besteed aan bijzondere beroepsgroepen en beroepsaansprakelijkheid. Daarnaast zijn nieuwe hoofdstukken toegevoegd over de geneeskundige behandelingsovereenkomst en de reisovereenkomst. Verwijzingen naar oudere (lagere) jurisprudentie en literatuur zijn niet overgenomen waar deze inmiddels geen inhoudelijke toegevoegde waarde meer hadden. Om dezelfde reden zijn verwijzingen naar de zesde druk van de hand van mr. P.J.M.G. Coehorst zoveel mogelijk weggelaten, in het bijzonder waar het ging om bestrijding van inmiddels achterhaalde opvattingen. De rechtshistorisch geïnteresseerde lezer zij verzocht desgewenst de tekst van prof. mr. S.C.J.J. Kortmann te raadplegen voor dergelijke verwijzingen.

Gaarne spreek ik mijn dank uit aan prof. mr. J.B.M. Vranken en prof. mr. M.A.C.M. van den Berg voor hun commentaar ten aanzien van een concept-versie van de tekst, mr. J.W.A. Biemans voor enige waardevolle opmerkingen ten aanzien van de lastgeving, en mijn studentenassistent Joost Sluiter voor zijn ondersteuning bij het onderzoek voor en gereed maken van dit werk, alsmede voor de samenstelling van de registers.

Jurisprudentie en literatuur zijn verwerkt tot 1 augustus 2009.

Den Haag/Tilburg
17 augustus 2009
Eric Tjong Tjin Tai

Bij de tweede druk

Na verschijnen van de eerste druk van dit werk heb ik tot mijn vreugde kunnen constateren dat het daadwerkelijk nut heeft gehad voor praktijk en rechtswetenschap, blijkens regelmatige verwijzingen in rechtspraak en literatuur. Dit legt wel de morele verplichting op om de tekst bij de tijd te houden.

Sedert de vorige druk zijn er weer talrijke ontwikkelingen geweest die een nieuwe druk nodig maakten. Bij het gereedmaken van de tekst heb ik tevens de gelegenheid te baat genomen om de tekst nogmaals kritisch te bezien. Hierbij heb ik alle resterende passages die nog afkomstig waren uit Asser/Kortmann, De Leede & Thunnissen 1995 herschreven, waarbij overigens merendeels de inhoudelijke opvattingen gehandhaafd bleven. Op enkele punten zag ik evenwel aanleiding tot verandering. Daarnaast is hierbij gepoogd de structuur van de argumentatie, die soms wat onhelder was geworden, te verduidelijken. Gedurende dit proces is de inhoud van nr. [232-237] deels omgegooid. Daarnaast zijn enkele storende misslagen verbeterd, en zijn enkele nummers toevoegd om onderwerpen te behandelen die in de vorige druk onderbelicht bleven. Voorbeelden zijn ZZP'ers (nr. [70a]) en diensten van algemeen belang (nr. [70b]).

In het voorwoord bij de vorige druk had ik verzuimd prof. mr. M.B.M. Loos te danken voor het inzage geven in de (toen nog niet verschenen) tekst van zijn bijdrage in *Towards a European Civil Code* (4^e dr.), 2011. Hierbij corrigeer ik dit verzuim alsnog. Voorts dank ik prof. mr. B. Sluijters voor zijn kritische doch welwillende recensie van de vorige druk in *TvGR* 2011, p. 362-364. Zijn opmerkingen op diverse punten hebben tot aanpassing en hopelijk verbetering van de onderhavige tekst geleid.

Voor opmerkingen en suggesties tot verbetering houd ik mij gaarne aanbevolen. Jurisprudentie en literatuur zijn verwerkt tot maart 2014.

Den Haag/Tilburg
maart 2014
Eric Tjong Tjin Tai

VOORWOORD BIJ DE DERDE DRUK

De ontwikkelingen sinds 2014 maken een nieuwe druk weer gewenst. De meest ingrijpende wijziging is de nieuwe regeling inzake pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen, die noodzaakte tot het compleet herschrijven van hoofdstuk 7. Verder zijn nieuwe rechtspraak en literatuur verwerkt. Ook zijn er veranderingen geweest in het Duitse, Franse, en Engelse recht. Ik heb een korte aantekening toegevoegd over zogenaamde 'platformen' [70c].

Voor opmerkingen en suggesties tot verbetering houd ik mij gaarne aanbevolen. Jurisprudentie en literatuur zijn verwerkt tot en met mei 2018.

Den Haag/Tilburg
juni 2018
Eric Tjong Tjin Tai